

Gajanan-Gunjan

Shri Ram Navami

April 2, 2020, Thursday

gajanangunjan@gmail.com

For free circulation only

J
A
I

S
H
R
E
E

R
A
M

J
A
I

S
H
R
E
E

R
A
M

Table of Contents

!! श्री गजानन !!	3
Gauri Patwardhan (Baroda)	3
MAHASAMADHI DAY OF SHRI BHASKAR PATIL	4
Shravan Pande (Shegaon)	4
कर्म, भक्ती, योग्: श्रीमद्भगवद्गीता व श्रीगजाननविजय तुलनात्मक अभ्यास	6
Manjiri Gokhale (Mumbai)	6
श्री प्रकटदीनाचा सोहळा	12
श्री गजानन महाराज भक्त परिवार (USA)	12
श्री गजानन महाराजांच्या चरणावर सप्तम पुष्प	14
Mandakini Patil (Mumbai)	14
❁ ज्ञानमार्ग ❁	16
Aarti Deshpande (Pune)	16
KARANJA LAD	17
Courtesy Nitin Gokarn (Mumbai)	17
श्री गजानना आनंदकंदा	18
Aarti Deshpande (Pune)	18
गुरुराय गजानन शेगावीचे	19
Madhuri Brahme-Deshpande (Nagpur)	19
KARMA MARG, BHAKTI MARG, YOGA MARG.!!!	20
Shravan Pande (Shegaon)	20
❁ तीन मार्ग ❁	25
Rajendra Paul (Seattle, USA)	25
श्री हनुमान जंयती	25
Madhuri Brahme-Deshpande (Nagpur)	25
CONCLUDING WORDS	26

SHRI SAJJANGAD DARSHAN

For free circulation

Abhivaadan (Opening Prayer)

प्रारंभी विनती करू गणपति विद्यादयासागरा ।
अज्ञानत्व हरुनि बुद्धीमति दे आराध्य मोरेश्वरा ॥
चिंता, क्लेश, दारिद्र्य, दुःख हरुनि देशांतरा पाठवी ।
हेरंबा, गणनायका, गजमुखा भक्ता बहु तोषवी ॥

मोरया मोरया, आम्ही बालकाने ।
तुझीच सेवा करू काय जाणे ॥
अन्याय माझे कोट्यानुकोटी ।
मोरेश्वरा! बा तू घाल पोटी ॥

ॐ WE invoke Your blessings, Lord Ganesha ॐ

JAY Shri Lord Ganesha, all obeisances unto You! We beseech Your continual mercy for this literary service.

SADGURU Mauli, please forgive us for any mistakes or any inaccuracy of the information herein. Our only intentions are to make our ever-wondering minds focus on You, seek Your continuous attention, and aspire for Your boundless mercy. You have been extremely compassionate towards us. With all humility, we pray to You for Your blessings to remain with us forever.

Jai Gajanan!

!! श्री गजानन !!

Gauri Patwardhan (Baroda)

गजाननाचे माझ्या हृदयी स्थान,
गजाननाचे सतत ओठी नाम !
गजाननाचे याची डोळा दर्शन,
गजाननासी कर जोडून वंदन !!
गण गण गणात बोते, मनन,
21 अध्यायांचे होते पारायण !
गजाननाचे मनी असे चिंतन,
क्षणार्धात होई कष्ट निवारण !!
जीवनाची सुंदर पहाट गजानन,

माध्यान्हीची शीतल छाया गजानन !
संध्येच्या आकाशी लालिमा गजानन,
रात्रीची शांत नीज गजानन !!
पूजा, आरती, प्रसाद गजानन,
क्षमा, शांती, समाधान गजानन !!
मिळावा सर्वांना गजाननाचा वर,
गौरी तव चरणी लीन जोडूनी कर !!

Jai Gajanan!

The daily routine of worship in the Shegaon temple:

05:00 a.m.	Kakada Aarti
07:00 a.m.	Pratah Aarti
11:00 a.m.	Madhyanah Aarti and Naivedya
At Sunset	Sanja Aarti
09:00 p.m.	Shej Aarti

Temple closes for public after the Shej Arati.

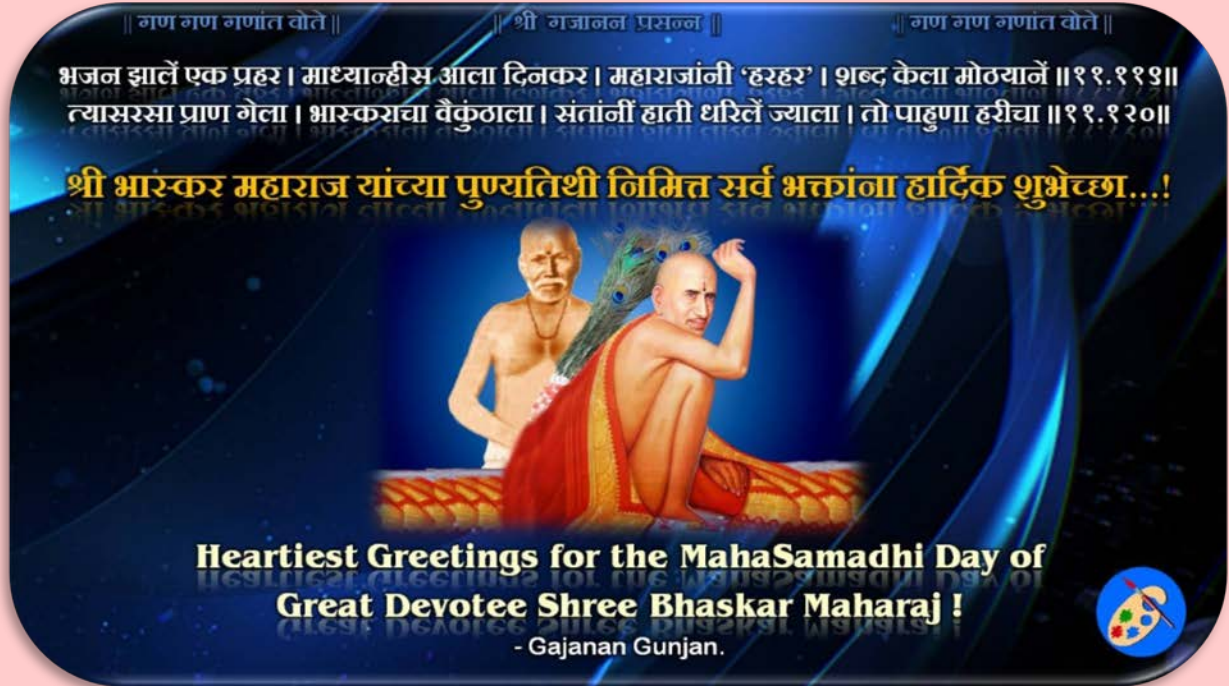
Jai Gajanan!

MahaSamadhi Day of Shri Bhaskar Patil

Shravan Pande (Shegaon)

Ph: 919619155563

Dear all Brothers and Sisters, Jay Gajanan !!!

THE 'Chaitra Krishna Panchami, Shake 1942, Sunday, 12th April 2020, was the Maha Samadhi Day of the Great Devotee of Shree Bhaskar Maharaj...!!!

"HEARTIEST Greeting for the Maha Samadhi Din of the Great Devotee of Shree Bhaskar Maharaj !"

LET'S remember the story his Maha Samadhi day....

BHASKAR Patil, Balabhau, Pitamber, Ganu, Jagdeo and Dindokar accompanied Shri Maharaj. The celebration of Dasnavami was most satisfying, but fate had something else in store for Bhaskara. A rabid dog bit him and people were afraid that he would soon go rabid. All the possible treatment was given to him, and it was also suggested that he be taken to some doctor. But Bhaskar said that he did not need any doctor as Shri Maharaj was his real doctor to whom he wanted to be taken to Him soon. Accordingly, Bhaskar was brought before Shri

Maharaj and Balabhau narrated him everything about the dog bite.

SHRI Maharaj heard and smilingly said, "Nobody can escape the effects of murder, enmity and debt. This Bhaskar removed the wickedness of Shukhlal's cow at Shegaon, and that wickedness has now come in the form of the dog to bite him. Bhaskar is so selfish that he had requested me to remove that wickedness from the cow so that he could get her milk for himself. You enjoyed drinking her milk, and now feel sorry for the dog bite. Do you want me to save you? Be frank. This dog bite is only an excuse to end your life. Your life is now over, and soon you have to leave this material world. If you wish to live more, I can save you, but that will be a sort of give and take affair in this illusive world. So be quick and let me know your mind. You will not get such chance again."

BHASKAR said, "I am an ignorant child of yours. You do whatever is good for me. Shri Tukaram, in his Abhang has said that mother only understands everything that is good for her child. I am your child, so why should I request You.

You are the ocean of all knowledge and know everything."

HEARING this, Shri Maharaj felt very happy, as truth always satisfies people who are themselves truthful. Some devotees requested Shri Maharaj to save Bhaskar as he was one of the most dedicated disciple. Shri Maharaj said, "Gentlemen, it is your ignorance that makes you say so. Know that, this life and death itself is unreal. Nobody is born and nobody dies. The intellectuals to have advised the knowledge of the Supreme self understand this illusion. You cannot be liberated from the present life, without suffering the effects of your deeds of previous life. You do something in your past life and take birth to suffer the effects of those deeds and again to take birth for the deeds of present life and so on the cycle goes on. How long will you continue this chain? Bhaskar has finished suffering the effects of the deeds of his past life and now is liberated to attain Moksha (to merge with the Brahma). So please do not come in his way, let him go. It is difficult to get a devotee like Bhaskar. Know that, this dog was his enemy in the previous life and so it has bitten him in this life at Balapur. The revenge is over. But if this incident leaves any bitterness in the mind of Bhaskar, it will be a cause for another birth to him to avenge the bite. So understand that, as at today, the enmity of the previous life is over and Bhaskar is cleansed of all effects of that life. He is left with two more months of life, and I will save him from the effects of that dog bite for two months. If I do not do that he will have to take birth again and live for two months."

SOME people were unable to understand this supreme knowledge given out by Shri Maharaj, but Balabhau could comprehend and so was happy. He praised Bhaskar again and again for his sincere devotion to the saint and thereby a gaining the ultimate liberation from the cycle of life and death.

NOW listen to what happened after Hanuman Jayanti celebrations at Adgaon. Prasad of Kala was distributed and the day of Panchami dawned. On that day, in the morning, Shri Maharaj said to Bhaskar, "Bhaskara, your departure is scheduled for today. Facing east, sit in the Padmasan posture. Make your mind steady and concentrate on Almighty Hari. You are nearing the time of departure. Get prepared".

TO others he said -"Keep on chanting Loudly Vithal, Vithal, Narayan. This brother of yours is going today to Vaikunth. Worship him by offering flowers and 'Bukka'. Bhaskar sat in the Padmasan posture, concentrated both eyes on the tip of his nose and calmed his mind in complete surrender to Almighty. All the devotees were offering Puja to Bhaskar and Shri Maharaj was happily looking at them. The chanting of holy verses and 'Bhajan' continued till midday when Shri Maharaj loudly said – 'Har'. And with those words Bhaskara's soul left for 'Vaikunth'. Only those who are blessed by saints go straight to Vaikunth. People asked Shri Maharaj about the place for Shri Bhaskara's burial, and He advised them to bury him near the Shiva Parvati temple. Then they brought a palanquin and decorated it with leaves of banana tree around it. Bhaskara's body was kept in it and carried in a procession with devotees singing Bhajans in the front. They reached the Dwarkeshwar temple and all rites of Samadhi were performed, near the place of burial. People were weeping with grief, saying that the greatest disciple of Shri Maharaj had left them forever.

MAY our beloved "Shree" bless the devotees, so that once again any one can emerge like Shree Bhaskar Maharaj... !!!

ॐ सर्वे भवन्तु सुखिनः। सर्वे सन्तु निरामयाः।

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु। मा कश्चित् दुःख भाग्भवेत्॥

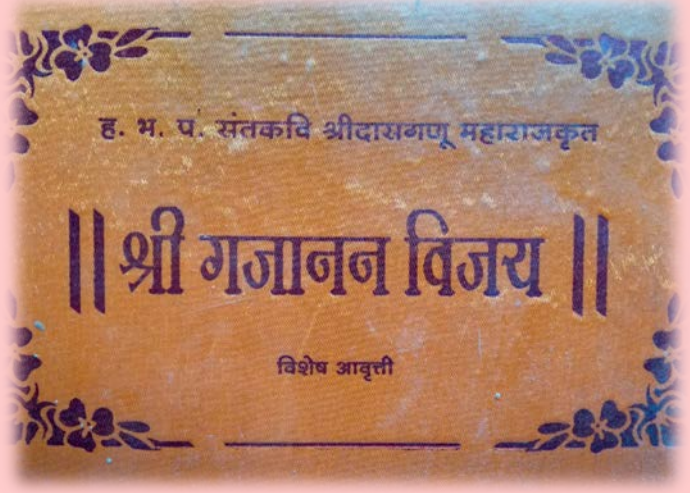
Wishing an Enlightened life to all of you... !
"All glory to our Shree Gajanan Maharaj... !!!"

Jai Gajanan!

कर्म, भक्ती, योग्: श्रीमद्भगवद्गीता व श्रीगजाननविजय तुलनात्मक अभ्यास

Manjiri Gokhale (Mumbai)

॥ जय श्रीराम ॥

॥ जय गजानन ॥

श्रीमद्भगवद्गीता व श्री गजानन विजय ग्रंथाचा तुलनात्मक अभ्यास करण्याची सुसंधी आपण दिलीत. श्री गजानन महाराज, आपले खूप आभार !!

भगवद्गीता हे भगवान गोपाळ कृष्ण याने अर्जुनाच्या निमित्ताने संपूर्ण मानव जातीच्या कल्याणाकरिता गायलेले गीत आहे, एक खंडकाव्य आहे, पाच हजार वर्षे उलटून गेली तरी त्याच्यात तसूभरही बदल न करता जसेच्या तसे आजच्या 21 व्या शतकातही अनुकरणीय आहे. कारण मनुष्याचे बहिरंग बदलले तरी अंतरंग (स्वभावाचे कंगोरे) तेच आहे. त्यावर जगातील सर्व भाषा मध्ये ५०००च्या वर भाष्य केली गेली आहेत. सर्व सामान्य लोकांसाठी मूळ संस्कृत ग्रंथाचा प्राकृत मराठीत अनुवाद माउलींनी ज्ञानेश्वरी च्या रुपात केला. हे तत्वज्ञान मनुष्याने आपल्या जीवनात उतरवले तर त्याचे विचार बदलतील, वागणूक बदलेल व जीवन सुखी व आनंदी होईल याच प्रेमळ हेतूने. श्री गजानन महाराजांच्या ग्रंथात अनेक प्रसंगात गीतेतील सिद्धांत सोप्या भाषेत अवतरले आहेत.

प्रथम ६व्या अध्यायात नरसिंग महाराज भेटी प्रसंगी महाराज सांगतात,

"तत्व जाणण्या कारण । मार्ग कथिले आहेत तीन ।
कर्म, भक्ती, योग् म्हणून । शास्त्र कारांनी शास्त्रात ॥६३॥
फल या तिन्ही मार्गाचे । एकचि आहे अखेरीचे ।
परी बाह्य स्वरूप त्यांचे भिन्न भिन्न असे की ॥६४॥ "

हे तत्व म्हणजे आत्मतत्व. पुढे म्हणतात,

"मी योगाचा केला स्वीकार । या सच्चीदानंद तत्वाचा ।
करता झालो विचार"

पुढे १९व्या अध्यायात बाळाभाऊंच्या निमित्ताने याच तिन्ही मार्गांचे मुद्देसूद वर्णन करतात...

"ईश्वराकडे जाण्याचे । तीन मार्ग असती साचे ।
हे तिन्ही मार्ग ज्ञानाचे । गावा जाऊन मिळतात ॥८४॥
या तिन्ही मार्गाचे । अंतिम फळ ज्ञान साचे ।
परी ते ज्ञान प्रेमाचे वीण असता कामा नये ॥१०१॥
या तिन्ही मार्गांचे पंथ । मुक्कामी पोचल्या होतील संत ।
मग त्याच्या संबंधात । द्वाैत नसे एतुलेही ॥१०८॥

पुढे म्हणतात मी धरिला भक्तीपंथ । याचा अर्थ भक्ती हे त्यागमय कर्मच आहे, हा समत्व योग म्हणजेच ईश्वर प्राणिधान होऊन कैवल्याचे अधिकारी होणे ।

‘अहं ब्रह्मास्मि’ (self realization) हे ज्ञान होणे, दृश्य जगाचे ज्ञान हे (knowledge, information) हे विज्ञान होय, गुरुदेव शंकर अभ्यंकर फार सुंदर विचार मांडतात ‘ज्ञान हे विज्ञानाविना पांगळे ठरते, विज्ञान हे ज्ञानाविना आंधळे आहे म्हणून विज्ञानाची साधना म्हणजे बहिरंग साधना व ज्ञानाची प्राप्ती हा अंतरंग साधनेचा परमोच्च बिंदू होय.

समर्थ सांगतात,

एक ज्ञानाचे लक्षण । ज्ञान म्हंजे आत्मज्ञान ।

पाहावे आपणासी आपण । या नाव ज्ञान ।

मनुष्य खरं तर सत चित आनंद स्वरूप परमात्म्याची सर्व श्रेष्ठ अभिव्यक्ती आहे, त्याला मिळालेल्या विचारांच्या व बुद्धीच्या देणगीमुळे अध्यात्म साधना करून आत्मोद्धार करण्याची अपूर्व संधी मिळते, ज्याला बाकीचे प्राणिमात्र मुकतात. माणसाचे मन प्रचंड शक्तिशाली असते, म्हणून त्याची शक्ती ज्या मार्गाकडे नैसर्गिक रित्या झुकत असेल त्या मार्गाने त्याची साधना फलदायी होते.

क्रियाशक्ती श्रेष्ठ असेल *कर्ममार्ग* अनुसरेल, भावनाशक्ती श्रेष्ठ असेल तो *भक्तिमार्गाने* जाईल ज्याला स्वतः च्या इंद्रियांवर जय मिळवता येईल. तो *योग मार्ग* घेण्यास पात्र होईल. प्रत्येकाला सद्गुरू कृपेने कोणता मार्ग त्या जीवाकरता योग्य आहे तो मिळेल. त्यांच्या चरणाशी लीन झालेल्याला सद्गुरू GPS (God positioning system) असतात.

भगवद्गीतेत याच तिन्ही मार्गांना अनुक्रमे कर्मयोग, भक्तियोग व ध्यानयोग किंवा अष्टांग योग म्हटले आहे. योग म्हणजे भगवंताशी जोडले जाणे, भगवद्गीतेत ज्ञानयोग सांगितला आहे जो विजय ग्रंथात सापडत नाही, त्याची दोन कारणे असावीत. एक म्हणजे ज्ञानयोगाकडे वळलेला साधक हा पूर्वजन्मीची साधना घेऊनच जन्माला येतो. तो १६व्या अध्यायात सांगितलेले दैवी संपत्तीचे गुण

घेऊन परिपूर्ण झालेला असतो, म्हणून तो चिंतनात लहान वयातच उतरतो व कैवल्य प्राप्ती करतो, जसे की आद्य शंकराचार्य, संत ज्ञानेश्वर, रमण महर्षी, समर्थ रामदास इ. हे सर्व विहंग मार्गाचे पांथ एखादया पक्ष्यासारखे उडत येऊन वरच्या फांदीवरचे पिकलेल्या फळाचा आस्वाद घेतात. दुसरे कारण हे की, ज्ञान मार्ग सर्व सामान्यांच्या आवाक्या बाहेरचा असतो. सामान्य संसारी मनुष्य कर्म व भक्तीच्या पीपीलिका मार्गाने म्हणजे मुंगीच्या गतीने पारमार्थिक जीवनात प्रगती करतो. त्यासाठी अनेक जन्माची तपश्चर्या, तीतीक्षा, सातत्य फळाला येते. तो साधक मुमुक्षु होतो. त्याचे बाह्यान्ग व अंतरंग सद्गुरू पूर्णपणे बदलतात. त्याच्या जीवनाचे एक उत्तम शिल्प तयार करतात व त्याचे बोट धरून त्याला ज्ञान मार्गावर आणून सोडतात व त्याच्याच आशीर्वादाने मोक्षप्राप्ती होते. म्हणून कदाचित त्याचा उल्लेख विजय ग्रंथात नसावा असा एक तर्क.

मनुष्याचा देह तसेच चराचर सृष्टी पृथ्वी, आप, वायू, तेज व आकाश या पंच महाभूतानी बनले आहे, पण ते जड आहे. त्याला चालना देणारी शक्ती, उर्जा, म्हणजेच भगवंताचा अंश, आत्मा, व सृष्टीतील परमात्मा जो सनातन, अविनाशी, अव्यय आहे, वेगवेगळ्या रूपात, आकारात प्रगट होतो.

महाराज म्हणतात...

“आत्मा अवघ्यांचा आहे एक । तेथे न पडे कदा फरक । शरीरभेद व्यावहारिक । त्याचे कौतुक काही नसे” ।

हे सर्व जाणणारा आत्मा व परमात्म्याचे ऐक्य साधतो.

एक काव्यपंक्ती आहे...

"तुझिया श्वासे पान हलते, हर्षे तुझिया फुल फुलते, रवी चंद्राचा तू निर्माता, शरण तुला भगवंता मी रे"

त्या पुरुषोत्तम भगवंताची सत्ता असते. त्याचे अस्तित्व तीन स्तरांवर असते.

जीव, जगत व ईश्वर. जीवाला क्रीडा करण्याकरता हे दृश्य जग आहे, जीव नसेल तर जगत ओस पडेल. जीव व जगत दोन्ही नसेल तर भगवंताचे अस्तित्व कळणार नाही.

महाराज म्हणतात....

"अस्ति भाती प्रिया ठायी, योगेश्वर निमग्न राही"

म्हणजे सतत उत्पत्ती, स्थिती लय घडवून आणणारा हा योगेश्वर अक्षर, अव्यय आहे हे जो जाणतो, तोच त्याच्या पर्यंत जातो, हे रहाट गाडगे असेच युगानुयुगे चालूच आहे.

महाराज म्हणतात -

'जन्मे न कोणी मरे न कोणी | हे जाणवया लागुनी |
परमार्थाचा उपाय जाणी | शास्त्रकारे केला कथन |'

महाराजांचा "गण गण गणात बोते" हा सिद्धमंत्र जपण्याचे हेच कारण की, आज ना उद्या हे तत्व आत्मसात होईल असे त्यांचे आश्वासन आहे.

बद्ध-साधक-मुमुक्षु व सिद्ध अवस्था ही प्रगती करून नरदेहाचे सार्थक होते, त्यासाठी तमोगुणकडून रजोगुणा कडे व शुद्ध सत्त्वगुणपर्यंत कदाचित जन्मोजन्मीच्या प्रदीर्घ प्रतीक्षेनंतर पोचतो. या प्रवासात तो इंद्रियांवर मन, बुद्धीच्या साहाय्याने जय मिळवतो व त्यांना ताब्यात ठेवतो. त्यांनी काय बघावे ? काय ऐकावे ? काय बोलावे ? काय खावे याचा विवेक तो जाणतो. १७ व्या अध्यायात गीतेमध्ये सात्विक अन्न ग्रहण केल्याने सत्त्व गुण वाढतो असे म्हटले आहे व अखेर आत्मोन्नती करतो, मनुष्याच्या उद्धाराकरिता धड पडेपर्यंत धडपडणारे ब्रह्मचैतन्य गोंदवलेकर महाराजांसारखे संत सद्गुरू त्रिगुणातीत, देहातीत असतात, तेवढ्यासाठी ते मानवी रूपात येतात.

व्रजभूषण चा श्लोक हेच सिद्ध करतो.

"हे पूर्णब्रह्म जग चालक ज्ञानराशी। ऐसें युगायुगी किती अवतार घेसी....

त्यांच्या सर्व लीला म्हणजे त्यांना योग मार्गाने मिळालेल्या सिद्धी होत, जश्या हनुमंताला होत्या आणीमा, लघी मा वगेरे, ते काही चमत्कार नव्हेत, उदा.

- 1) पद न लावता पाण्याप्रत | योगी भरधाव वरुनी पळत |
- 2) ज्या ऊसाची अवघी मोळी | समर्थांनी पहा पिळली |
- 3) नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि | नैनं दहति पावकः |
याची सिद्धी
- 4) ऐसे वदून कुंभक केला | तेधवा की आपण भला |
तेणे बाहेर काट्याला | पडणे आवश्यक झाले की |

मनुष्य योनी ही कर्म योनी आहे. कर्म केल्याशिवाय एक क्षण ही तो राहू शकत नाही. सध्या आपण सर्व COVID 19 मुळे घरातच आहोत आणि हाच अनुभव घेत आहोत, तरीपण आपला प्रत्येकाच्या मानसिकते प्रमाणे उद्योग सुरूच आहे, आपल्याला आत डोकावून पाहायला आज शांतपणा मिळाला आहे (Blessing in disguise). आपल्यातला राम शोधून जपला तर सद्गुरूंच्या मदतीने भवसागर तरून जाऊ हेच खरे.

गीतेतील कर्मसिद्धांत भगवंत सांगतात,

"कर्मण्ये वाधिका रस्ते मा फलेशु कदाचन ।
मा कर्मफल हेतुर्भुमा ते संगोस्त्व कर्मणि ॥"

तुला कर्म करायचा अधिकार, हक्क आहे. तुझ्या आश्रमधर्माप्रमाणे विहित कर्म तू कर. पण त्या कर्माचे फळ कधी ? कुठे ? केव्हा मिळेल ते तुझ्या हातात नाही, म्हणजेच कर्मफळाच्या असक्तीचा त्याग करून कर्तव्य कर्म समत्व बुद्धीने कर, असे भगवंत सांगतात.

महाराज ६व्या अध्यायात व्रजभूषणला सांगतात

" आचरून कर्म | फळ टाकितो भेटतो घन नीळ ।
त्याच्या अंगी न लगे मळ | त्या कर्माचा केव्हाही ।

सर्व सामान्य मनुष्य सहेतूक कर्मे करत करत पाप पुण्य साठवत प्रारब्ध संचय करतो, महाराज म्हणतात...

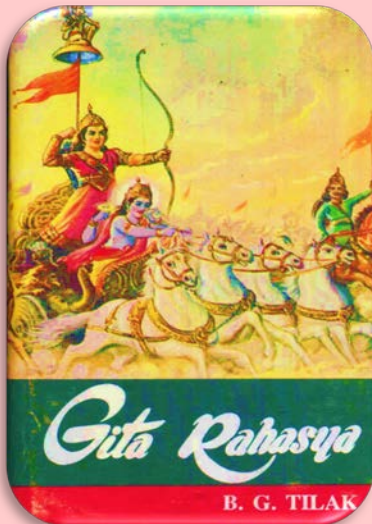
"पूर्वजन्मी जे करावे। ते या जन्मी भोगावे ।
आणि ते भोगण्या यावे। हा सिद्धांत असे।
या जन्मी जे करावे। ते पुढच्या जन्मास उरवावे।
असे किती सांग घ्यावे। फेरे जन्म मृत्यूचे".

विषय वासनेच्या पूर्तीसाठी जन्म मृत्यूच्या चक्रात अडकतो, म्हणूनच महाराज पण सांगतात. भगवंताच्या इच्छेने अहंकार रहित होऊन निष्काम भावनेने कर्म करून ते त्यालाच अर्पण केले की पापपुण्य निर्माणच होत नाही. कर्माचा संन्यास न करता कर्मफळाचा संन्यास हाच तर कर्मयोग ! सावता माळी, संत कबीर, बहिणाबाई, संत जनाबाई यांचे काम भगवंताचे नाम घेत घेत होत असे. प्राक्तनाप्रमाणे वाटयाला येईल ते काम समरस होऊन केले की 'मी' करतो ही भावना लयास जाते. 'यद् यद् कर्म करोमि आखिलम, शंभो तव आराधना' असे म्हणत, काम ओझे न वाटता, कधी संपते कळतच नाही, शिवाय विलक्षण आनंद देऊन जाते. हाच तर सामान्य साधकाचा मोक्ष !

महाराज सांगतात तसे अपेक्षारहित मन असेल तर राग, द्वेष असे शत्रू हल्ले हळू हळू कमी होतील, मन निर्मळ शुद्ध होईल, बुद्धी सूक्ष्म पारदर्शक होईल, यालाच गीता 'योगःकर्मसु कौशलं' म्हणते. याने ऐहिक जीवनात पण प्रगती होते. सुखाचे माप हा भगवंताचा प्रसाद तर दुःखाचे, हरी इच्छा मानून समत्व मानायचे मनुष्य शिकतो.

महाराजांच्याच कृपा आशीर्वादाने, लोकमान्य टिळक; 'गीता रहस्य' हे गीतेवरील भाष्य करताना, कर्मयोगाची चतुःसूत्री देतात.

1. कर्माचा संकल्प हवा
2. कर्माची आसक्ती नको
3. कर्मफळाचा लोभ नको
4. कर्माचा अभिमान तर नकोच नको !!

अशी अनासक्त कर्मयोगाची भक्तीपूर्ण साधना ज्ञानप्राप्तीचा मार्ग खुला करते, अनासक्त कर्मयोगाची अंतिम अवस्थाही निवृत्तीची असते. आजच्या काळातील ठळक उदाहरणे: बाबा आमटे, पांडुरंगशास्त्री आठवले, शेगाव संस्थानचे शिवशंकरभाऊ पाटील, इ.

भगवद्गीतेत कर्मयोग, भक्तियोग व ज्ञानयोग एकमेकात सुंदर गुंफले आहेत. एकातून दुसरा, दुसऱ्यातून तिसरा, हेच तर साध्य आहे.

ज्याला योग कळला तो देहाधिष्ठित वासनेच्या मागे न लागता (कारण त्या कधी संपतच नाहीत) शाश्वत आनंद शोधतो. दुसऱ्या अध्यायात महाराज बंकटलालला म्हणतात...

"भावभक्ती नाण्यावरी संतुष्ट मी राहत असे ।
ते तुझ्याजवळ होते । म्हणून भेटलो पुन्हा तू ते ॥

महाराजांच्या सर्वच शिष्यांचे भक्तीचे सामर्थ्य प्रगल्भ होते, खूप भाग्यवान होते सर्व. भाऊ कवरची भावभक्ती जाणून महाराजांचे चित्त, त्याच्या भाजी भाकरीच्या नैवेद्यात गुंतले, हे खरेच.

भगवद्गीता भक्तांचे चार प्रकार सांगते ...

१) आर्त २) अर्थार्थी ३) जिज्ञासु ४) ज्ञानी.

भगवंताच्या विरहाने व्याकुळ होणारे ज्ञानी भक्त फारच विरळा असतात, ते भगवंताला सर्वात प्रिय असतात, दृश्य बाह्य जगात ते राहतात, पण कमलपत्रासमान अलिप्त असतात. व तिथे ते रमत नाहीत. हे नाशिवंत जग त्यांना मृगजळासारखे वाटते. दिसायला सामान्य दिसतात, पण अंतरंगाने भगवंताशी एकरूप झालेली असतात. प्रकृतीला बांधून ठेवलेल्या इंद्रियांच्या पलीकडे काय आहे ? हे जाणण्याची सतत धडपड असते; मी कोण आहे ? (कोSहं ?) कुठून आलो ? का आलो ? मृत्यूनंतर पुढे काय ? अश्या मूलभूत प्रश्नांची उत्तरे गवसेपर्यंत त्यांना शांत वाटत नाही, स्वामी विवेकानंद यालाच **eternal quest** म्हणतात.

कुठल्यातरी संकटातून सुखरूप सुटका होण्यासाठी काकुळतीने भगवंताला हाक मारणारा गणू जवर सारखा

आर्त भक्त होय, तर ब्रजभूषण, बाळाभाऊ, सारखे भगवद तत्व जाणण्याच्या जिज्ञासेपोटी भक्ती करणारे ते जिज्ञासु भक्त वेगळे. शेवटचे अर्थार्थी, जे सर्वसामान्य प्रापंचिक भक्त वस्तू, पैसा, प्रतिष्ठा, यांच्यासाठी भगवंताशी जणू व्यवहार करतात.

ब्रह्मचैतन्य महाराज नेहमी म्हणायचे...

"मी केशर कस्तुरी द्यायला बसलोय, आणि गिऱ्हाईक हिंगजिऱ्याची मागणी करतोय"

सर्व भक्तांवर भगवंत मनापासून प्रेम करतो, दृश्य मायेचा पडदा हळू हळू दूर करतो व परमात्म्याचे दर्शन देतो. सामान्य मनुष्य देहधारी असल्याने त्याला सगुण भक्ती भावते, समाधान देते, ते करताना ब्रह्माण्ड ज्याने निर्माण केले तो निर्विकारी, सर्वश्रेष्ठ पुरुषोत्तम भगवान ध्यानात ठेवायचा, असे समर्थ सांगतात.

श्रवणं, किर्तनम, विष्णोःस्मरणं, पादसेवनं ।।
अर्चनं, वंदनं, दास्यम, सख्यमात्मनिवेदनं ।।

अशी नवविधा भक्ती सांगितली आहे, कुठल्याही प्रकारची उत्कट, अनन्य भक्ती भगवंतापाशी रुजू होते, त्यात स्वार्थ, मीपणाची भावना, याचा लय होऊन फक्त पूर्ण शरणागती असते.

महाराज भक्तिमार्ग वर्णन करताना म्हणतात...

"तो कर्माहून कठीण जाण ।
जेवी गगनाचे जवळपण नेत्रालागीं दिसतसे ।।

सगुणाकडून निर्गुण उपासनेकडे जाताना माऊली म्हणतात तसे 'जे जे भेटे भूत, ते ते मानिजे भगवंत' अशी अवस्था होते. सत्संग, मनन, चिंतन, निदिध्यास केल्याने मनाची शुद्धता प्राप्त होते.

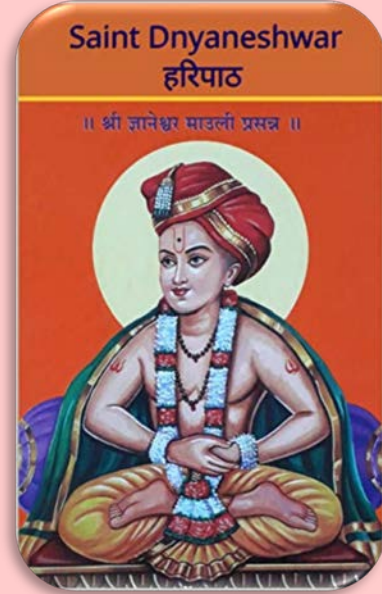
गीतेत भगवंत अर्जुनाला म्हणतात...

" मन्मना भव मदभक्तो मदयाजी मां नमस्कुरु ।
मामे वैष्यसि युक्तएव । मात्मानं मद परायणः ।। "

म्हणजे तुझे हे वाऱ्याच्या वेगाने धावणारे मन फक्त मला दे, सतत माझ्या नामाचा अजपा तू कर.

सर्वच संत नामजपाचे महत्व नेहमीच अधोरेखित करतात, श्वासागणिक नाम यावे, असे ब्रह्मचैतन्य सांगतात.

माऊली हरिपाठात म्हणतात, "हरीमुखे म्हणा, हरीमुखे म्हणा पुण्याची गणना कोण करी"

जसजसे नाम आत मुरते तसे अध्यात्मिक तृप्ती येते, सर्वात सोपी, सर्वांना जमेल, अशी ही नामसाधना, पण पराकोटीचे फळ देणारी आहे याची उत्कट अवस्था म्हणजे गोपिका व कृष्ण यांच्या भाव समाधीची होते.

महाराज योगमार्गाचे वर्णन अनुभूतीने करतात..

"योग मार्ग साधण्यासाठी बाहेरचे काही न लागे ।
जेवढे आहे ब्रह्माण्डात तेवढे आहे पिंडात ।
या पिंडातील साहित्य । घेऊन योग साधावा ।।१८।।

यालाच अष्टांग योग, पातंजल योग, अशी नावे आहेत. प्रथम कर्म व भक्तीच्या मार्गाने मन बुद्धी वर नियंत्रण आले आहे, करुणायुक्त अंतःकरण पूर्णपणे सत्वगुणाने युक्त आहे, अंतरंग साधनेची योग्यता प्राप्त झालेला साधक, निश्चय, व धैर्य घेऊन, उत्साहाने योग आचरतो, शरीराकडून मनाकडे, मनाकडून बुद्धिकडे, बुद्धिकडून आत्मतत्त्वाकडे, असा पूर्णत्वाचा प्रवास...यम, नियम, आसन, प्राणायाम, प्रत्याहार, धारणा, ध्यान, समाधी

अश्या आठ पायऱ्या चढून गेल्यावर आत्मतृप्ती चे शिखर सर होते...

महाराज अनुभूती पूर्वक म्हणतात...

"आसने रेचक कुंभक । इडा पिंगलेचे भेद देखा ।
धौति मुद्रा त्राटक । कळले पाहिजे मानावा ।
कुंडली आणि सुषुम्ना । (कुंडलिनी शक्ती व नाडीशोधन
प्राणायाम) यांचे ज्ञान पाहिजे जाणा ।
आधी योग करणाऱ्याला । तरीच तो साधेल"

चित्तवृत्तीचा निरोध, आसनाने शरीर तयार करणे, प्रत्यहाराने मन सिद्ध करणे, ही खडतर तपश्चर्या केल्यावर सद्गुरू आशीर्वादाने ध्यान, धारणा व समाधी अवस्था प्राप्त होते.

ब्रह्माण्डाचा आरंभ बिंदू ते परब्रह्म, परमात्म्याचे आलंबन आहे. त्याच्याकडे जाण्याचा जिना आहे. योग् साधक प्रणवोच्चाराने साधना सुरू करतो. त्याच्याच आश्रयाने अंतर्मुख होऊन, अंतर्यामी स्थित भगवंतापाशी पोचतो. आनंदाश्रूंनी त्यांची पाद्यपूजा करतो.

माऊली म्हणतात, ज्या परमात्म्याने डोळे (चर्मचक्षु) दिले, ते डोळे परमात्म्याला पाहू शकत नाहीत, त्याकरता अंतःचक्षु प्राप्त करण्याची ही साधना यशस्वी होते.

अशा तऱ्हेने भक्तीयुक्त मनाने कर्मयोग करून
ज्ञानापर्यंतचा सोपान चढायला सद्गुरू मदत करतात हे
निश्चित.

परमार्थ हा शरीराने कमी व मनाने जास्त करायचा असतो. सर्व संतांनी मुक्तीच्या डोक्यावर भक्तिला नेऊन बसवले आहे, त्याचे हेच कारण आहे. आपले सद्गुरू समाधी घेण्यापूर्वी म्हणाले,

गीताशास्त्रातील श्लोका प्रमाणे (वासांसी जीर्णानी यथा
विहाय) हे शरीर वस्त्रा परी । बदलणे आहे निर्धारी ॥
मी गेलो ऐसैं मानू नका । भक्तीत अंतर करू नका ।
कदा मजलागी विसरू नका । मी आहे येथेच।

येथेच म्हणजे कुठे? तर प्रत्यक्ष सर्व भक्तांच्या हृदयात ते त्यांचा वास आहे अशी त्यांनी ग्वाही दिली व त्यांचा संजीवन समाधी चा क्षण आला (त्याची पूर्वसूचना भक्तांना होती).

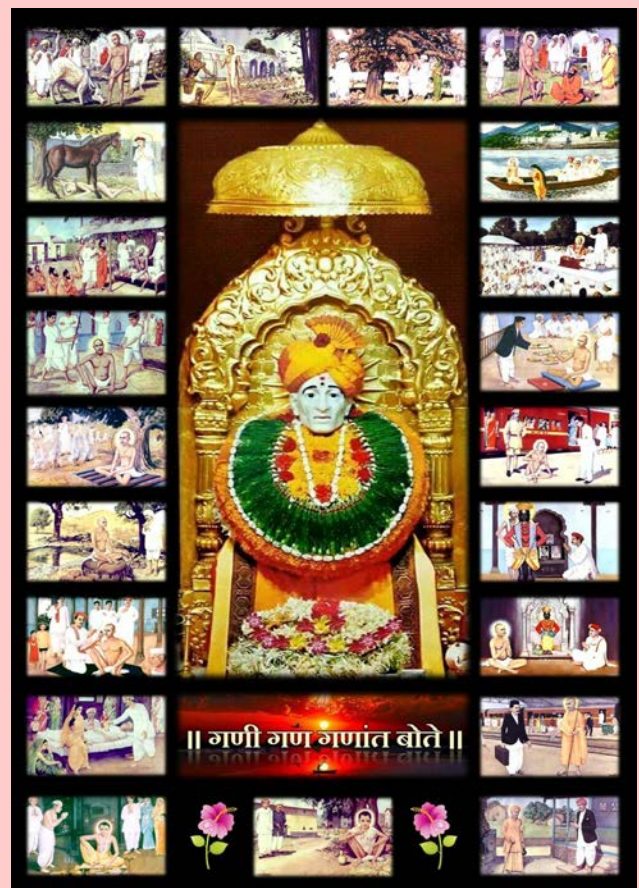
॥ जय गजानन ॥

मी लेखणीचे काम केले / लिहिले लिहिले स्वामी भले /
याच भावनेने कृतार्थ होऊन, समर्थ सद्गुरू श्री गजानन
महाराजांच्या चरणी विनम्र अर्पण...

विश्वप्रार्थना -

अचिन्त्य जगता प्रती कृती तुझी न कोणा कळे ।
 असो खल ही केवढा तव कृपे सुमार्गी वळे ।
 उणे पुढति हे तुझ्या खचित रत्न चिंतामणी ।
 शिरी सतत आमृच्या वरद हस्त ठेवा झण्णी ।

ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ

जय गजानन!!

श्री प्रकटदीनाचा सोहळा

श्री गजानन महाराज भक्त परिवार
(USA)

जय गजानन! श्री गजानन महाराजांच्या कृपेने प्रकटदीनाचा सोहळा, १५ फेब्रुवारी, २०२० रोजी, साई परिवार मंदीर, North Brunswick, New Jersey येथे, ४०० च्या वर भक्तांच्या उपस्थितीत खूप छान पार पडला. आपल्या सेवेकऱ्यांनी जी मेहेनत घेतली, ती महाराजांच्या कृपेने फळाला आली. प्रत्येक भक्ताने ह्या कार्यक्रमाचे कौतुक केले.

आदल्या दिवशीच्या तयारीपासून, पालखी सोहळ्यातील भजने, पालखीची मिरवणूक, पारायण सेवा, नामजप, आरती, पसायदान आणि महाप्रसाद सर्वच मंत्रमुग्ध करणारे होते. न्यू जर्सी मधीलच नाही, तर लांब लांबच्या (Florida, Philadelphia, Connecticut, Boston आणि Washington DC येथील) भक्तांनीसुद्धा ह्या प्रकटदिन सोहळ्यात हजेरी लावली. २०१७ मध्ये जेव्हा न्यू जर्सी मध्ये पहिला प्रकटदिन साजरा केला, तेव्हा ह्या ग्रुपची २ ध्येये होती:

१. न्यू जर्सी मधील सगळे महाराजांचे भक्त स्वतःच्या घरी प्रकटदिन साजरा करतात, तो सर्वांनी एकत्र एकाच छताखाली करावा.
२. आपल्या महाराजांच्या भक्तीचा वारसा पुढच्या पिढीला मिळावा.

प्रकटदिनाच्या उत्सवाच्या निमित्ताने आपल्या लहान सेवेकऱ्यांनी प्रस्तुत केलेले नाटक पाहील्यावर दुसरे

ध्येयसुद्धा महाराजांच्या कृपेने साकार होत असल्याचे जाणवते.

ह्या संपूर्ण कार्यक्रमात लक्ष वेधून घेणाऱ्या दोन महत्वाच्या गोष्टी होत्या:

१. सस्नेह शीस्तबद्ध कारभार
२. कर्तव्यशील सश्रद्ध सेवेकरी

जवळ जवळ दोन अडीच महीन्यांपूर्वी पासून ह्या सोहळ्याची तयारी सुरु होती. अगदी घरच्या लग्ना मुंजीचा जसा उत्साह असतो, तसा सर्व सेवेकऱ्यांचा उत्साह होता. अनेक सेवेकऱ्यांनी New Jersey च्या भारतीय दुकानात ह्या उत्सवाची पोस्टर लावली. त्यामुळे अनेक भक्तांना ह्या उत्सवाची माहिती मिळाली आणि ते ह्या सुंदर सोहळ्याचा आस्वाद घेऊ शकले. उत्सवाची पोस्टर लावून ह्या सर्व नविन समविचारी लोकांना एकत्र आणणाऱ्या आपल्या गुरुबंधू आणि भगिनींचे कौतुक वाटते.

पालखीचा सोहळा तर भजन टीमच्या भजनांनी, ध्वज फीरवणाऱ्या मुलांनी, पालखी फिरवणाऱ्या गुरुबंधू भोयांनी आणि पालखीसमोर फेर धरून आनंदोत्सव साजरा करणाऱ्या भगिनींनी गाजवून सोडला.

डेकोरेशन करणाऱ्या आपल्या बंधू आणि भगिनींनी तर कल्पकतेच्या सर्व मर्यादा ओलांडल्या. श्री महाराजांच्या प्रकटदीनाचा देखावा एवढा सुरेख उभा केला की अनेकांना

अगदी १८ व्या शतकात गेल्याचा आभास झाला. स्टेजवरचे दीवे, महाराजांचे आसन, रांगोळ्या सर्वच विलोभनीय होतं.

आपल्या माऊलींच्या भक्तांची गैरसोय होऊ नये यासाठी Logistics टीमने प्रयत्नांची शिकस्त केली. दर आठवड्याला देवळात जाऊन कुठेही प्लंबिंग किंवा इतर कसला प्रोब्लेम नाही, हे तपासण्यापासुन ते प्रकटदिनाच्या एक दिवस आधी ऑफीसमधून आल्यावर मंदीर स्वच्छ करणे, बाहेर कडाक्याच्या थंडीत पार्किंग साठी खूणा करणे, बाहेर मंदीर कुठे आहे ते कळण्यासाठी पाट्या लावणे आणि

प्रकटदिन झाल्यानंतर सर्व परत आवरुन मंदिराच्या स्वाधीन करण्यापर्यंत सर्वच वाखाणण्यासारखे आहे.

पाण्याच्या बाटल्या, डिस्पोजेबल ताट-वाट्या, बर्नर वगैरे आणण्यापासुन ते कॅटररने दिलेल्या जेवण तपासुन घेण्यापर्यंतच्या Food टीमच्या चाणाक्षतेचे कौतुक करावे तेवढे कमीच आहे. आपल्या भगिनींनी केलेला महाराजांचा नैवेद्य, पंच पक्वान्न आणि सगळ्यांना प्रसादाला पुरतील एवढे (४०० च्या वर) मोदक ह्याला तोडच नाही. अॅप्रन घालुन प्रोफेशनल पोशाखात असणाऱ्या आमच्या अन्नपूर्णा भगिनी अगदी आईच्या आणि ताईच्या मायेने लोकांना वाढत होत्या. Food टीममधील गुरुबंधूंनी पंगत बसवून भक्तांना आरामात जेवू घातले. जे भक्त जेवणासाठी रांगेत उभे होते, त्यांना वेळोवेळी आणखी किती वेळ लागेल ह्यासंबंधी सूचना दिल्या जात होत्या. लांबच्या भक्तांना उशीर होऊ नये म्हणून जेवणाचे बॉक्स भरून दिले जात होते. सर्वच कारभार अगदी योजनाबद्ध आणि शीस्तबद्ध होता.

वर उल्लेख केलेल्या टीमसचे नेतृत्व करणाऱ्या गुरुबंधू आणि भगिनींचे विशेष कौतुक करावेसे वाटते. आपण नेतृत्व करतोय म्हणजे आपल्याला काही विशेष अधिकार आहेत असं न वाटतां, आपली कर्तव्याची बाजू जास्त मोलाची आहे ह्याची पुरेपुर जाणीव असणाऱ्या आमच्या गुरुबंधू भगिनींना मानाचा मुजराच द्यायला हवा.

आज ह्या सर्वांच्या कष्टांमुळे न्यु जर्सीच्या या उत्सवाला शेगांवच्या सोहळ्याचे स्वरूप प्राप्त झाले. श्री महाराजांच्या कृपेने आपल्या सर्वांमध्ये सत्त्वगुण वृद्धीगत होवो आणि ह्यापेक्षा अनेक पटीने जास्त सेवा श्री महाराज आपल्याकडून करुन घेवो, हीच माऊलींच्या चरणी प्रार्थना.

श्री गजानन, जय गजानन !

श्री गजानन महाराजांच्या चरणावर सप्तम पुष्प

Mandakini Patil (Mumbai)

जय गजानन ! हे या लेखमालेतील शेवटचे म्हणजेच सप्तम पुष्प बाबांच्या चरणावर अर्पण करताना आनंद होत आहे.

बाबांची पोथी वाचत असताना त्यातील त्यांचा प्रत्येक भक्त हा मी स्वतः आहे ह्या आनंदात मी असते..... तर असाच आनंद घेत असताना जेव्हा मी 19 व्या अध्याया पर्यंत पोहोचते

गजानन विजय ग्रंथात 19 साव्या अध्यायात आपले महाराज व हरी पाटील आषाढ मासात पांडुरंगाच्या दर्शनाला पंढरपूरला आले आहेत हा प्रसंग बघूया त्याचे वर्णन असे आहे ,

" पंढरीस आले गजानन । चंद्र भागेचे केले स्नान ।
गेले घ्याया दर्शन । पांडुरंगाचे राऊळी ॥
हे देवा पंढरीनाथा । हे अचिंत्या अद्वया समर्थ ।
हे भक्त परेशा रुक्मिणीकांता । ऐक माझी विनवणी ॥
तुझ्या आज्ञेने आजवर । भ्रमण केले भूमीवर ।
जे जे भाविक होते नर । त्यांचे मनोरथ पूर्ण केले ॥
आता अवतार कार्य संपले । हे तू जाणसि वहिले ।
पुंडलिक वरदा विठ्ठले । जया आज्ञा असावी ॥
देवा ! मी भाद्रपद मासी । जावया इच्छितो वैकुंठासी ।
अक्षईचे रहावयासी ॥ तुझ्या चरणासान्निध्य ॥
ऐसी करुनिया विनवणी । समर्थानी जोडीयले पाणी ।
अश्रू आले लोचनी । विरह हरीचा सहवेना ॥

..... तर मंडळी या वाक्याचा अर्थ काय?

" विरह हरीचा सहवेना" हि ओळ वाचत असताना माझ्या मनातील ज्ञानी भक्त म्हणतो, "हा हरी म्हणजे तो पांडुरंग,

", पण भक्तियुक्त अंतःकरणाचा भक्त म्हणतो, छे छे.... तो हरी नाही...

माझ्या आईला माझाच म्हणजे बाजूला बसलेल्या हरी पाटलांचा विरह सहन होत नाहीये.....!

कारण ही पोथी वाचत असताना त्यातील प्रत्येक भक्त हा मीच असते . असे केल्यानेच त्या भक्तीरसाची अत्युच्च गोडी मला चाखता येते अन्यथा नाही.....,

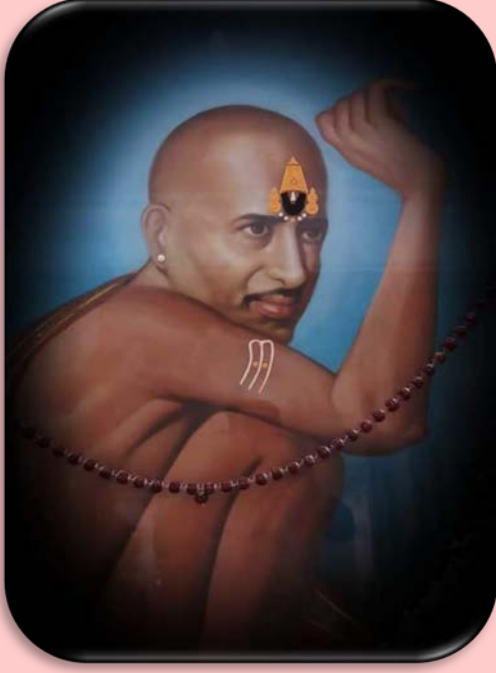
जसे भाऊ कवर यांची गाडी चुकते व ते झुणका भाकरीचा प्रसाद घेऊन 3 वाजता मठात पोहोचतात...(म्हणजे मीच बरं का !) तर माझी आई जिलबी, घिवर.... न खाता माझीच वाट बघत उपाशी बसली होती... त्याच प्रमाणे गोपाळ बुटी कडे महाराजांना डांबून ठेवण्यात आले व हरी पाटील (म्हणजे मीच) महाराजांना नेण्याकरिता जेव्हा वाड्यात प्रवेश केला तेव्हाचे वर्णन आहे

"महाराज निघाले धावत । द्वारी त्यास भेटवया ।
वासरा गाय पाहून । जैसी येई धावून ।
तैसे स्वामी गजानन । पाटलां साठी धावले।.

आ हा.. हा..माझी आई मला बघून धावत आली हो !!!!

आता तुम्हीच सांगा बरं नक्की त्यांना माझाच म्हणजे आपलाच, म्हणजे जे जे आईच्या मायेने बाबांवर प्रेम हृदयात साठवून पोथी वाचन करतात त्यांचाच, विरह सहन न होऊन त्या माउलींच्या डोळ्यात अश्रू उभे राहिले

ना हो.... आणि या भावनेने पोथी वाचली नाही व त्या माझ्यातील ज्ञानी भक्ताचे ऐकले तर तो भक्तीचा परमोच्च आनंद अनुभवताच येत नाही!

पुढे भाद्रपद मासात ऋषीपंचमीच्या दिवशी आपल्या बाबांनी संजीवन समाधी घेतली तर संजीवन समाधी म्हणजे काय हे जाणून घ्यायची मनात खूप जिज्ञासा प्रकट झाली व शोध सुरू झाला. हे शोधत असताना ज्ञानेश्वर माउलींच्या संजीवन समाधीचे सुंदर वर्णन संत नामदेवांनी करून ठेवले आहे, ते वर्णन असे आहे,

" देव निवृत्ती यांनी धरिले दोन्ही कर ।
जाता ज्ञानेश्वर बसावया ॥
नदीचिया माशा घातले माजवण ।
तैसे जनवन कालवले ॥
दाही दिशा धुंद उदयास्त।विण ।
तैसेचि गगन कालवले ॥
जाउनी ज्ञानेश्वर बैसले अडणावरी ।
पुढे ज्ञानेश्वरी ठेविलेली ॥
ज्ञानदेव म्हणे सुखी केले देवा ।
पादपद्मि ठेवा निरंतर ॥
तीनवेळा तेव्हा जोडिले करकमळ ।
झाकियेले डोळे ज्ञानदेवे ॥
भीममुद्रा डोळा निरंजन मैदान ।

झाले ब्रह्मपूर्ण ज्ञानदेव ॥
नामा म्हणे आता लोपला दिनकर ।
बाप ज्ञानेश्वर समाधिस्त ॥

तसेच,

जैसा कस्तुरीचा सुगंध ।
अनुभविच न म्हणतीच बद्धुड ॥
तैसा औटपिटाचा नांदू ।
आठवी गोविंदू आवडीने ॥
सहस्रदळ बिंदू त्यात तेज दिसे ।
ते हो काय ऐसे सांगा मज ॥
जेथ नाम रूप वर्ण नाही बारे ।
ते हे रूप बारे चैतन्य बा ॥
ज्ञानदेव म्हणे चैतन्याची खूण ।
जाणे तो सुजाण अनुभविया ॥

" ज्ञानेश्वर माउली पद्मासनात बसली अर्धोन्मीलीत दृष्टी केली, कुंडलीनीला जाग आली. इडा पिंगला या दोन नाड्यांच्या मधील सुषुम्नेच्या मुखाशी असलेली कुंडलिनी जगदंबा जागी झाली....म्हणजेच सुषुम्ना नाडीचे द्वार उघडले, मग.....

मग जालंधर सांडी । ककरात फोडी ।
गगनाचिये पाहाडी । पैठी होय ।
ते ओं काराचिये पाठी । पाय देत उठा उठी ।
पशांतिये पाउठी । मागो घाली ॥
पुढे तंनमात्रा अर्धवरी । आकाशाच्या अंतरी ।
भरती गमे सागरी । सरिता जेवी ॥
मग ब्रह्मरंधररी स्थिरावोनी ।
सोहं भावाच्या बाह्या पसरुनी ।
परमात्म लिंगा धावोनी । अंगा घडे ॥

..... हीच ती संजीवन समाधी होय.....

स्वामी समर्थ जसे म्हणालेत ना
"हम गया नहीं जिंदा है".....
तसेच बाबा पण अजूनही आपल्यातच आहेत,
फक्त अंतःकरण पूर्वक त्यांना हाक मारा.....

Jai Gajanan!

♣ ज्ञानमार्ग ♣

Aarti Deshpande (Pune)

मनुष्याला ईश्वरप्राप्ती किंवा मोक्षपद प्राप्ती साधण्यासाठी त्याच्या विचारांना व वागणूकीला अध्यात्मिक बैठक असणे अत्यंत आवश्यक आहे. अध्यात्मिक बैठकीसाठी नित्य उपासना आवश्यक असते. कारण उपासनेतून निष्काम कर्म होते. निष्काम कर्म घडले की योग साधतो. योगातून ज्ञानाची दारे उघडतात. श्री गजानन विजय ग्रंथातून भक्त बाळाभाऊ ह्यांना श्री गजानन महाराजांनी कर्ममार्ग, भक्तिमार्ग व योगमार्ग हे तिन्ही मार्ग ज्ञानमार्गाकडे नेतात आणि ज्ञानमार्ग हा ईश्वराकडे जाण्याचा एकमेव मार्ग आहे, हे उत्तमरीत्या समजाऊन सांगितले आहे. कर्ममार्गाचे अनुसरण करणारे वसिष्ठ, वामदेव, जमदग्नी इत्यादि ऋषी, भक्तिमार्ग अनुसरणारे नारद, मारुती, सुदामा, उद्धव, संत मीराबाई तसेच योगमार्गाचा अवलंब करणारे शंकराचार्य, मच्छिंद्रनाथ, गोरखनाथ, निवृत्तीनाथ इत्यादि महापुरुषांच्या उदाहरणांद्वारे श्री गजानन महाराज भक्त बाळाभाऊंना तिन्ही ज्ञानमार्ग समजाऊन सांगतात. आणि पुढे म्हणतात, "मार्ग असो कोणताही त्याचे मुळी महत्त्व नाही जो मुक्कामास जाई त्याचे कौतुक करणे असे।"

आता ज्ञान म्हणजे काय? अध्यात्मात ज्ञान म्हणजे आत्मज्ञान। आत्मज्ञानामुळे मोहमाया नष्ट होते, अज्ञान नाहीसे होते व ब्रह्मरूपाचे दर्शन होते.

जीव मुळात परमात्मस्वरूपच आहे. पण जन्मोजन्मीच्या संस्कारांमुळे आणि ह्याहि जन्मातील परिस्थितीमुळे जीव आपलं स्वरूप सोडून पदभ्रष्ट होतो. म्हणजे जीव जेव्हा आत्मरूप होतो तेव्हाच तो सुखरूप होतो. पण नुसत्या उपदेशाने जीवाला स्वरूपबोध होत नाही. कारण जीवाला जन्म आहे, मृत्यू आहे, सुखदुःखांची बाधा आहे. पण हे सगळं देहाला आहे, आत्म्याला नाही. स्वरूपबोध एकदम असा होत नाही. म्हणूनच भगवंतांनी अर्जुनाला श्रीमद्भगवद्गीतेतून पायरी पायरीने तो बोध कसा करून घेता येईल, ते सांगितले. त्यातली पहिली पायरी म्हणजेच 'कर्मयोग'.

निष्काम कर्मयोग हा शब्द पुष्कळांच्या परिचयाचा आहे. कर्मयोग म्हणजे कर्माच्या अंगांनी भगवद्प्राप्ति। अर्थातच ती सर्व कर्म निष्कामच असायला हवीत. कर्माचा अभिमान जराही चित्तामधे निर्माण होऊ न देणे म्हणजे निष्काम कर्मयोग। भगवद्गीतेमध्ये कर्मयोग सांगतानाच मधून मधून ज्ञानश्लोक आलेले आहेत. तसेच ध्यान योग, भक्तियोग हे सांगतांनासुद्धा ज्ञानश्लोक आलेले आहेत. त्यामागील कारण असे कि मूळ अविद्येचा नाश होऊन मनुष्याला आत्मज्ञान किंवा स्वरूपबोध व्हावा अशी भगवंतांची इच्छा आहे. अहंकतृप्त, अति ममत्व, फलाशा इत्यादि सोडून जो निर्लेप कर्म करतो तोच खरा कर्मयोगी।

आता गीतेमध्ये सांगितलेला कर्मयोगी आणि श्री गजानन विजय ग्रंथातील कर्मयोग्यांची उदाहरणे दोन्ही सारखेच। कारण दोघेही अध्यात्मिक दृष्ट्या उच्च पातळीवरचे, भव्य दिव्य व उदात्त जीवन जगणारे महापुरुष होत. असे कर्मयोगी अधिक प्रमाणात समाजात व्हावेत अशीच गीतेची व श्री महाराजांची अपेक्षा आहे. कारण अशा कर्मयोग्या मुळे समाजाला उर्जितावस्था येते. कर्मयोगासाठी ध्यानमार्ग प्रमुख आहे. ध्यानाचा उपयोग परमात्मदर्शनासाठी होतो.

खरं तर प्रपंच व परमार्थ हे जीवनाचे वेगवेगळे भाग नाहीत. दिवसातून दहापंधरा मिनिटे परमार्थ आणि उरलेला वेळ प्रपंच अशी विभागणी करू नये. जीवनात समत्व साधलं पाहिजे. सुखाच्याच काय पण दुःखाच्याही प्रसंगी मनाची शांतता नष्ट होता कामा नये, असे भगवद्गीता सांगते व श्री गजानन विजय ग्रंथातही नमूद केले आहे. समत्व साधण्यासाठी विवेक व वैराग्य आवश्यक आहे. कारण ह्या परमार्थाच्या पहिल्या पायऱ्या आहेत. विवेक म्हणजे सारासार विचार। जो बंकटलाल, दामोदरपंत, पितांबर, बाळाभाऊ, भास्कर पाटील ह्या भक्तांजवळ होता.

हे भक्त कर्मानुचरणी होते. जो कर्मानुचरणी असतो तो भक्ति व ज्ञानाने सुसंपन्न होतोच. कारण कर्मांमुळे भक्ति व भक्तिमुळे ज्ञान साध्य होते. कर्म, भक्ति व ध्यान म्हणजेच योग हे सर्व ज्ञानाकडे जाणारे मार्ग

आहेत. ह्या तिन्हीमधे एकवाक्यता आहे. ध्यान किंवा योग साधण्यासाठी सुकर्म आवश्यक आहे. ध्यानाला किंवा योगाला पूरक अशी सत्कर्म हातून घडलीच नाहीत तर चित्ताचे समत्व साधणार नाही. ध्यान साध्य करण्यासाठी भक्तिची कास धरावीच लागते. आपलं प्रेम देवाला अर्पण करणं म्हणजे भक्ती! म्हणूनच श्री गजानन महाराज म्हणतात, "ह्या तिन्ही मार्गांचे | अंतिम फळ ज्ञान साचे | परि ते ज्ञान प्रेमाचे | वीण(शिवाय) असता कामा नये. निरपेक्ष बुद्धीने केलेले ईश्वर चिंतन म्हणजे भक्ती! पूजा, जप तप, ग्रंथवाचन, श्रवण इ. नानाविध अंगांनी होणाऱ्या भक्तिने परमेश्वराचे ज्ञान होते. साधना कोणतीही असो, अंतिम उद्दिष्ट 'ज्ञान' हेच आहे.

योग व भक्ती ह्या परस्परपूरक गोष्टी आहेत. कर्म, योग आणि भक्ती ह्यांचा त्रिवेणी संगम जिथे घडतो तिथे साधकाला पूर्ण ज्ञान प्राप्त होते. ह्याचा अर्थ योग आणि भक्ती यात विरोध नाही. योगाच्या साधकाला भक्तिभाव किंवा भक्तिमार्गीला योग जमणार नाही, असे अजिबात नाही. भक्तियुक्त योग असावा व योगरूप भक्ति असावी. योग आणि भक्ती हे दोन्ही वास्तविक एकरूपच आहेत.

आर्तता आणि जिज्ञासा ह्यांच्या संवादातूनच भक्त 'अर्थीर्थ' होतो. अर्थीर्थ म्हणजे प्रत्येकामधे भगवंताला पाहणे, भगवंतालाच शोधणे, भगवंतदर्शन मागणे. अशा अर्थीर्थ भक्ताला सत्पुरुषाची, सद्गुरुची भेट होते. सद्गुरु पदास पोहोचलेले संत महात्मे हे आत्मज्ञानी, साक्षात्कारी असतात. अखेर साधकाला सद्गुरु कृपेने कर्ममार्ग, ध्यान किंवा योगमार्ग आणि भक्तिमार्ग ह्याद्वारे ज्ञान प्राप्त होते. शिष्य गुरुरूप होतो, सिद्ध होतो, ज्ञानी होतो. साहजिकच तो मग संसारपाशातून मुक्त होतो.

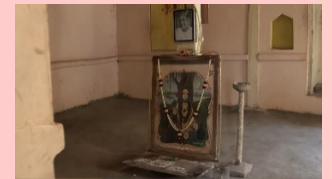
साधारणतः असे समजले जाते की परमार्थात भक्तीसारखे सोपे सुलभ साधन नाही. खरं म्हणजे परमार्थाच्या म्हणजेच ज्ञानप्राप्तीच्या वाटचालीत जसं कोणतंच साधन वाटते तितके अवघड नाही तसेच वाटते तेवढे सोपेही नाही. सोपेपणा किंवा अवघडपणा हा ज्याच्या त्याच्या प्रकृतीधर्मावर अवलंबून असतो. अनेक जन्मात केलेले कर्म आणि त्यानुसार उमटलेले संस्कार ठसे ह्यामुळे कोणाला कर्ममार्ग आवडेल तर कोणाला भक्तिमार्ग आवडेल किंवा कोणी ध्यान मार्ग किंवा योग मागनि जाईल. यातल्या प्रत्येक मार्गाचे सहकार्य थोड्याफार प्रमाणात या ना त्या स्वरूपात साधकाला घ्यावेच लागते. कारण सर्वच साधनामार्गांचे धागे सूक्ष्मरित्या एकमेकांत गुंतलेले असतात.

म्हणूनच श्रीमद्भगवद्गीतेतील कर्ममार्ग, भक्तीमार्ग व ध्यानमार्ग हे तिन्ही ज्ञानप्राप्तीचे मार्ग आणि श्री गजानन महाराज ह्यांनी भक्त बाळाभाऊस सांगितलेले कर्ममार्ग, भक्तीमार्ग व योगमार्ग हे ज्ञानप्राप्तीचे तिन्ही मार्ग एकच आहेत. कारण ध्यान म्हणजेच योग! ध्यान किंवा योग ह्या मार्गांचे ईश्वराशी अनुसंधान साधणे हेच उद्दिष्ट असल्यामुळे गीतेतील व श्री गजानन विजय ग्रंथातील तिन्ही मार्ग समान आहेत, असे मला वाटते.

Jai Gajanan!

Karanja Lad

Courtesy Nitin Gokarn (Mumbai)

Here are some pictures the birth place/ room of Shri Narsimha Saraswati and the Ghude wada, @ Karanja Lad. Shri Gajanan Maharaj had visited the wada at Karanja. Maharaj realized and had said "Datta ithe ch aahe " ... The Ghude wada is 100 m from the Shri Narsimha Saraswati Karanja Temple. Easiest way to go to Karanja Lad, is from Mumbai to Murtizapur, by train, and then to by bus or taxi.

Jai Gajanan!

श्री गजानना आनंदकंदा

Aarti Deshpande (Pune)

(1) मागणे

दे मजला सत्संगा
करी विषयभवभंगा ॥१॥
अगा सतगुरुनाथा
आवडो तव गुणगाथा ॥२॥
गुरु तू आनंदकंदा
सोडवी मोहमाया छंदा ॥३॥
गुरु तू कृपासागरा
धनतृष्णा दूरचि सारा ॥४॥
गुरु सतगुरुया
आवरी अहंकार माया ॥५॥
गुरु परम कृपाळा
उघडी तव चिन्मय डोळा ॥६॥
गुरु सतगुरु रामा
नित्य देई भजनप्रेमा ॥७॥
गुरु तूचि कृपावंता
भक्तजना होशी त्राता ॥८॥

(2) अमृतबिंदू

गुरु माझा प्रेमप्रमेयाचा उगम,
देव भक्त नाम त्रिवेणी संगम ॥
सद्गुरुचे माझ्या एकचि वचन,
चार वेदांचे जणू मुक व्याख्यान ॥
सद्गुरुचे कैसे मानू उपकार,
सहज जागवी मज निरंतर ॥
भक्ती ज्ञान विराग ऐसा महासिंधु,
प्रसाद तयाचा होई अमृतबिंदू ॥

(3) आशिर्वाद

देई आशिर्वच अम्हा भक्तजना,
मना शांति देई तूज नमितांना ॥१॥
अज लेकरे आम्ही तुझी सारी
बुडतो नित्य रे उगा अंधःकारी
मिळो ज्ञानप्रकाश साया दिशांना ॥२॥
अहंता जळो नष्ट हो स्वार्थ बुद्धी
न हो पापबुद्धि मनाची अशुद्धी
दे संयमा मना जगी वागतांना ॥३॥
गुरु,संत पुरुषासी वंदूनी भावे
अगम्या तूज आर्तभावे नमावे
तुला हात जोडी मनी प्रार्थितांना ॥४॥
मना शांति देई तूज नमितांना.

(4) संत

संत भूमिचे भूषण, संत ज्ञानाचे साधन
संत देवाचे दर्शन, सर्वदा सर्वदा ॥१॥
संत जैसे शुद्ध जळ, संत आरसा निर्मळ
संतस्पर्श अमंगळ, कदापि न माना ॥२॥
संत आत्म्याचे मिलन, असत्याचे निर्दालन
सद्गुणांचे संकीर्तन, नित्य कृपावरद ॥३॥
संत लोकहितकारी, जनांसी सौख्यकारी
दीनांचा परोपकारी, निमग्न सदैव ॥४॥
संत ईश परमेश, सारी दूर दुःख क्लेश
त्याच्या पायी माझे शीष, रहावेच स्थिर ॥५॥

॥ ॐ नमो भगवते गजाननाय ॥

गुरुराय गजानन शेगावीचे

Madhuri Brahme-Deshpande (Nagpur)

(1) शेगावीचे श्री

शेगावीचे गुरुराय श्रीगजानन.
भारतां मोठे शेगाव संस्थान.
अनभिषिक्त सम्राट हा मान.
त्यांच्या पायी लावीयले मन..
एकसंध भारत राष्ट्र महान.
एकरूप मिसळली संस्थान.
तरी नवीन संस्थाने निर्माण.
ईश्वरीभक्तिस वाहुनी प्राण..
ऐशा संस्थाना चे प्रमुख पद.
शेगाव आहे सत्य निर्विवाद.
श्रीस कळवळे घालता साद.
प्रतिध्वनीसम परतुन ये नाद...
जैसा ज्याचा असे अधिकार.
तैसा त्यास मिळतो आधार.
कुणीही असो सान वा थोर.
असुदे राव वा रंक भेटे थार.
श्रद्धाभक्तिबळे इथे येणे घडे.
भक्ताच्या हृदयी वाजे चौघडे.
सोपे वा काम कसेही अवघडे.
श्रीस भक्त घालताती साकडे...
असे अतीविश्वास अपरपार.
देवावर टाकुनिया मग भार.
प्रार्थना असे देवा संकटे वार.
तु मायबाप,तार अथवा मार...
तुम्हीच अमुचे विठ्ठलरुखमाई.
ज्ञानेश्वरमाऊली,शिरडीचेसाई.
तु ताजुद्दीन,झरनानाथ सवाई.
अमुची असे तुच जगदंबआई...
तव पार्यीं घातलीरे मिठीं देवा.
आस मनात तत्काल पावावा.
तुजविण दुजा कोणी न ठावां.
कृष्ण तु मात्र हाती नसे पावा...
तव भेटीची हृदयास सदा घाई.
तव दर्शने विपदाआपदा जाई.

तव गुणवर्णन कवित्वात गाई.
तव द्रव्य चरणी ठेवियली डोई..
तु पाठीशी आधारा आहेरे देव.
वारी घडो नेहमी,निरतंर सदैव.
गुरुवारी गृही सुग्रासनैवैद्य जेव.
मधु मनी मधुर नामस्मरण ठेव...

(2) शेगावीचे श्री गजानन ऋषी...

प्रगटले हे माघी वद्य सप्तमी
जेव्हा कळले तु थोरअसामी
आतां वारंवार भक्तगण नमीं
शेगावीचे श्री गजानन ऋषी...
स्वस्वरूप नच दाखवले तुम्ही
श्रद्धाभक्तिचा न पेटला वन्हिं
नमस्कार नाही केला आम्ही
शेगावीचे श्री गजानन ऋषी...
शिकवली कृतीने अन्नमहती
अन्नअपमान न घडो रे हाती
अन्नपुर्णा कोपते क्षोभते ती
शेगावीचे श्री गजानन ऋषी...
अन्ना नंतर पाहीजे ते पाणी
हा व्यवहार जानती ते ज्ञानी
क्षुधातुषार्ते स्मरावे ते जननी
शेगावीचे श्री गजानन ऋषी...
स्वताचा उदो उदो न केला
तरी सर्वासच माहित झाला
अपार किर्तीवरी आरुढला
शेगावीचे श्री गजानन ऋषी...
प्रगट झाले वाढवण्या भक्ति
लोकांत चमत्कार केले अती
दर्शनास लोकसमुह धावती
शेगावीचे श्री गजानन ऋषी...
प्रसिद्ध होते शिवगाव म्हणुन
तिच प्रसिद्धी पुन्हा ये परतुन शृंगऋषी...

Jai Gajanan!

Karma Marg, Bhakti Marg, Yoga Marg!!!

Shravan Pande (Shegaon)

Ph: 919619155563

OUR "Shree" very nicely explained about the three paths of "**Sadhana**" which go to the God or the Supreme Knowledge.

IN this our "Shree" said, "There are three paths to reach God. All of them take you to the "town" of self-realization. They appear to be different, and so confuses the onlooker." 1. Karma Marg, 2. Bhakti Marg, 3. Yoga Marg. At first we will try to understand the exact meaning of all the three ways and then How should we use these in our daily life?

1. KARMA MARG: We all know very well because we do the "Karma" daily. The "Karma" means the action which can be seen by others. When we do the Karma? if we think on the "Karma" more deeply we will find that behind the "Karma" or before starting the "Karma" there was a "Thought of Karma." The thought of karma is also a type of karma but this is on the level of thought means this is "soft karma". In the "Karma Marg" we are thinking about the "Karma" which can be "seen" by others. So, the karma which we "do" that is based on the thoughts of that "Karma". And if we think much "deeper" then we will find that the basis of all the soft karmas means the "thoughts" are within the "Atma", which are the source of all the thoughts, which emerge from there and become coarser and coarser, and then come on the surface level or gross level and then transform into the "action" which can be seen by others. So, we found that the source of the "Karma Marg" is within the "Atma" of everyone.

OUR "Shree" said, "Rituals of Karma Marg is to keep clean, wear silk dhotis, not to touch anybody, offering of worship three times a day, fasting and observance of rituals in strict disciplined manner. One who observes these things is a real learned orthodox. Any deviation of omission in this discipline will deprive him of the "Karma Marg". He has got to be careful on this path. He should not hurt others even by words."

NOW, we have to see, how to get the perfection in the Karma Marg? Because our "Shree" said, "any deviation of omission in this discipline will deprive him of the Karma Marg." This means to get the success in this Karma Marg we should do all the karmas with perfection. Here, I would like to recommend the Transcendental Meditation. The Transcendental Meditation allows us to enter in the field of softest thinking, where all the karmas are available on the softest level. So, when we go deeper and deeper on the level of thoughts, our thoughts become softer and softer, and finer and finer, the speed of thinking become slower, softer and finer, when it becomes slower, softer and finer we can able to watch the thought more and more clearly. When we reach much deeper level then the thinking speed become extremely slow, soft and fine, and we can sometimes touch our Atma, the thoughtless state of mind, which is "Transcendental Consciousness" which is "Pure Consciousness". And just above this level we can watch the thought on the softest level which is extremely clear. According to the Natural Law, the "Atma" supports this thought and if the thought is "Good" means supporting to the Nature, the "Atma" activate this immediately and perfectly. Because all the Laws of Action are present lively at here in this field. And so, the actions, karmas become perfect, without any mistake, and because of perfection we get total success and then total happiness in the daily karmas. If the thought is Bad, then this will be enjoyed at this level and fulfill the desire of this thought on the "softest level" and this thought will not come again in the mind, and also this thought will transform into the good one and transforms into the good action. Which can be seen as a good karma in outer life. So, by this way we can remove all the bad thoughts and avert the bad actions, bad karmas before it actually activates. This is the effortless way of the fulfillment of bad thoughts. And without the fulfillment the bad thoughts will not get Moksha.

IF we practice the "Transcendental Meditation" daily, all our thoughts will get the total support of the "Atma", the Laws of Nature, and become activate through the "Atma" and so, all the "Karmas" will be happened perfectly good and get the total success and then total happiness. So, this is the real "Karma Marg". This is the real technique of doing the Karmas. As Lord Krishna said in the Bhagwad Gita to the Arjun on the battlefield that...

योगस्थः कुरु कर्माणि, सङ्गं त्यक्त्वा धनञ्जय ।
सिद्ध्यसिद्ध्योः समो भूत्वा, समत्वं योग उच्यते ॥
(भागवत गीता २-४८)

"Yogasthah Kuru Karmani, Sang Tyaktva Dhananjaya |
Siddhya Siddhyo Samo Bhootva, Samatvam Yoga Uchyate ||" (Bhagwad Gita 2.48)

MEANS, "Establish in the Yoga, O winner of wealth, perform actions having abandoned attachment and having become balanced in success and failure, for balance of mind is called "Yoga". So, "Establish in the Yoga, in oneself, and perform the action, Establish in your Self and perform the action, Establish in the Self-referral Consciousness and perform action, Establish in the Unity Consciousness and perform the action." Because...

बुद्धियुक्तो जहातीह उभे सुकृतदुष्कृते ।
तस्माद्योगाय युज्यस्व योगः कर्मसु कौशलम् ॥
(भागवत गीता २-५०)

"Buddhiyukto Jahateeh Ubhe Sukrut-Dushkrute|
Tasmaddyogay Yujyaswa, Yogah Karmasu Kaushalam ||" (Bhagwat Gita 2.50)

MEANS, "He whose intellect is united with the Self, casts of both good and evil even here. Therefore, devote yourself to Yoga, Yoga is SKILL in action". "Yogah Karmasu Kaushalam", Yoga is the "Skill in action", because, action performed from the level of Yogic Consciousness or Brahmi Chetana, is upheld by the Infinite Organizing Power of the Nature.

HERE, the Lord contrasts the opposing characteristics of Yoga and Karma. Yoga is pulling the arrow back, and Karma is shooting

the arrow forward. One who tries to shoot the arrow without first pulling it back on the bow is said to have a "poor sense of action", or "no skill in action". His shot will not be strong, and his arrow will not go far because it will not be carried forward with force. Wise in the "Skill of action" are those who first pull the arrow back before they proceed to shoot it ahead.

AS the mind becomes established in Transcendental Consciousness, the state of Being becomes infused into the very nature of the mind, which thus gains the status of "Cosmic Intelligence". Coming out of the Transcendental state of Consciousness, a man regain individuality, by virtue of which he is able to act in the relative field of life, but he now acts infused with Being. As in the Rig Veda, it is said:

दीर्घतमा मामतेयो जुजुर्वान दशमे युगे ।
अपामर्थं यतीनां ब्रह्मा भवति सारथिः ॥
(ऋग्वेद १.१५८.६)

"Deerghatama Mamateyo Jujurvaan Dashame Yuge |
Aapamartha Yatinam Brahma Bhavati Sarathi||" (Rig Veda 1.158.6)

MEANS "For those who are established in the singularity of fully awake, self referral Consciousness, Brahma, the Creator, the infinite organizing power of the Nature becomes the "Charioteer" of all their activity. This is the real "Karma Yoga" which we all devotees should follow in our daily life.

2. BHATI MARG: Our "Shree" said, "For those pursuing the "Bhakti Marg" their mind should be crystal clear, even a shadow of unclean thought will deprive him all Bhakti Rahasya. Compassion, Love and Modesty must be his accompaniments. He should have faith in listening to scriptures and worship, and must continuously chant the name of (God) Hari. These are the requirements of "Bhakti Marg" and one who practices it, will meet Shri Hari."

WE have seen above the "Karma Marg" which means the "Karmas" of outer life, the actions of outer life which can be seen by others. Now, we will think on the "Bhakti Marg". If we think little bit deeper we will see that "Bhakti Marg" means the thought which are on the "Deepest level of thinking" which we call the "Bhaav". The

level of thinking which touches or infused by the "Atma" near the to the "Atma" this is "Bhaav". And the person who follow this state of mind is called "Bhakta". "Bhakta" means the one who is not "Vibhakta" or Separate, this means who is "United". Bhakta means "United". United with which? United with the Transcendental Consciousness. As our "Shree" said, "Pursuing the "Bhakti Marg" the mind should be crystal clear, even a shadow of unclean thought will deprive him all Bhakti Rahasya." Here also, I would like to recommend the "Transcendental Meditation" to the devotees who are following the "Bhakti Marg". Because we can do the cleaning of our thoughts through the Transcendental Meditation. When we practice this, we naturally go to the deeper level of thinking by the help of the "Mantra" and when we reach at there the cleaning process automatically done by the "Atma". Because the nature of the "Atma" is "Truth" and so all the bad thoughts cannot be remained in front of the "Atma". In this, all the thoughts come out when we reach to that level and all the "Good" thoughts immediately get the support of the "Atma" and become activate and all the "Bad" thoughts also come out and "enjoyed" in front of the "Atma" and "fulfill" the desires which was there in the thoughts and then transform into the good thoughts. Then this thought does not come again and again in the mind and also does not go out through for the transformation into the "Karmas". So, by this why we can clean all the bad thoughts and the thoughts which will remain that will be the "Crystal clear".

OUR "Shree" again said, "The 'Compassion', 'love' and 'Modesty' must be his accompaniments. It is absolutely true, and for the development of these thoughts or "Bhav" we should practice the "Transcendental Meditation" and then little bit advance technique the "TM-Siddhi" programme. Which is the advance technique of the development of the mind and thoughts? We all know the name of Maharishi Patanjali, who has written the "Yoga Darshan", this is extremely useful granth in the field of Yoga Shastra. He has written all the "Yoga Darshan" in very short, in the form of some "Sutras" which is known as Maharishi Patanjali's "Yoga Sutra". So, we have to use this Yoga Sutras for development of the particular field of the mind, thoughts, "Bhavas". This is very simple technique and we have to use in the "Transcendental Consciousness". First we should practice the Transcendental

Meditation for some time and then in this state of "Trans", we have to project the particular "Thought" which we have to develop. Here we have to project the "Compassion", "Love" and "Modesty" thoughts one by one. One thought for 2 or 3 minutes is enough to develop that thought. If we practice this technique daily, we can easily develop the thoughts, "Bhavas" of Compassion, Love and Modesty within some years.

OUR "Shree" said then, "He should have faith in listening to scriptures and worship, and must continuously chant the name of (God) Hari." Again I would like to recommend the "Transcendental Meditation" to develop the "Faith" in listening to scriptures and worship. The "Transcendental Meditation" is the "Basic Technique" for the development of the brain physiology for the human being, and this is why, I have to recommend this for all the "Karmas" of the life. As we know the "Atma" has the "Total Knowledge and Total Power of Act" within the "Atma". That means if we contact to the "Atma" daily HE will give us the Total Knowledge with the Total Power of Act because this is the "Nature" of the Atma to "give", "unfold" the total knowledge and total power of act. And to contact the "Atma" we should go the "Atma" and to go to the "Atma" the Transcendental Meditation is easiest and effortless way. If, we go to the "Atma" daily and touches HIM for some minutes, then HE will unfold the Total Knowledge and Total Power of Act for us. And when we get the Total Knowledge, we can understand the scriptures because all the scriptures are lively available within the "Atma" of everyone. Once we understood the scriptures, the knowledge will be confirmed and our "faith" will automatically increase because we will understand what we listened or read. And because of the increment in the "faith" we will increase our "devotion" also at the same time. And then the "Name" of "God" or thoughts of "God" will be remained in our mind for all the time, all this will happen "automatically", "Spontaneously" and "Effortlessly". So, by this way we can become the "Real" devotee of the "God", real "Bhakta" of the "Shree". These are the requirements of "Bhakti Marg" and one who practices it, will meet Shree Hari.

3. YOGA MARG: The person practicing "Yoga Marg" requires nothing from outside. Whatever is in the universe can be found within our body and self, and with the help of those things inside

us we should follow the Yoga Marg. For that purpose, it is necessary to know Asanas, Rechak, Kumbhak the knowledge of 'Ida' and 'Pingala' veins, Dhouti and Mudra, Tratak. The follower of "Yoga Marg" for his success, should first have full knowledge of Kundalini and Sushumna.

FIRST we should understand that what is the "Yoga" means. "Yoga" means in short, the "Combination" of two or more things. Here is the "combination" of two things. The combination of our own "Conscious Mind" to our "Atma", the Transcendental Consciousness and then the "Atma" to the "Paramatma" the "Eternal Transcendental Consciousness". In the Yoga, our "Conscious Mind" transforms into the "Atma" through the "Transcendental Meditation". In the starting we get little bit infusion of "Atma" into our actions, Waking Consciousness and as our practice will increase the infusion of "Atma" will be increased more and we will experience the peace of "Atma" into all the state Waking, Dreaming and Sleeping state also and peace of "Atma" will be Permanently Lived in Life. All the actions will be happened in the light of knowledge, according the Laws of Nature, when we achieve the ability to live in this state we called this state Cosmic Consciousness or "Samadhi" and when we will achieve the ability to "Live" in that "Samadhi". After this state as the practice will increase we will live the life into the God Consciousness and then gained the Supreme Knowledge. We called that "Param Atma", "Param" means Eternal and "Atma" means "Transcendental Consciousness". When we increase the time and ability the name of that status or consciousness level changes. So, this is the "Yoga", and who get success in this called the "Yogi", the status of our "Shree". On the status of consciousness, we will discuss separately because this will become too long if we discuss at here.

AS our "Shree" said, "It is necessary to know Asanas, Rechak, Kumbhak, the knowledge of 'Ida' and 'Pingala' veins, Dhouti and Mudra, Tratak. The follower of "Yoga Marg" for his success, should first have full knowledge of "Kundalini and Sushumna." I would like to say this is called "Hath Yoga" and all these things are for the "outer purification" and need for the fast and perfect progress in the "Yoga Marg" and we all should get the knowledge of this, and if possible we should use this technique in our

daily life. This is the way "from outer to the inner" purification.

ULTIMATELY the "aim" of any "sadhana" is outer and inner purification and get the "Pure Knowledge", Total Knowledge with Total Power of Act". Here also I would like to recommend the "Transcendental Meditation and TM-Siddhi" which is totally able to do outer and inner purification. Because when we practice the "Transcendental Meditation" our conscious mind which is in the form of thoughts become finer and finer, and reaches to the inner level of the Pure Consciousness which is our "Atma". In this state of Transcendental Consciousness, the "Vedas" become "Enliven" and start to flow out. The "Veda" means the Pure and Total Knowledge of the Atma with the Total Power of Act, in this all the Laws of the Nature resides by which our Physiology has been made. So, when we reach in this Unified Field of all the Laws of Nature, according to the Nature of Atma, all the Laws of Nature "enliven" and then start the purification and rectification work in our body, physiology. When our brain physiology and other parts of the body will be purified, they will work in order, and so, as a result the functions will also work perfectly, and by this way we can achieve the "outer purification of the physiology, and the inner purification of the mind on the functional level at the same time". Physical problems will vanish and the mental problems will also vanish at the same time, and by this way we can get the Total Knowledge with Total Power of Act step by step after purification.

AS our "Shree" said, "The ultimate fruit of all these paths, is "Self Knowledge", but that "knowing the self" should not be without "LOVE" for it. Any act without "Love" for it is a waste. So it is necessary to protect the "Love Aspect" in all these three paths to "realization".

HERE, I would like to recommend once again the "Transcendental Meditation" because this way is the perfect, effortless and safest way to gain the Knowledge of Atma. In this process we are gaining the Knowledge "directly" from the "Atma" this is why according to the Natural Law, we will gain the Knowledge with the "LOVE", because this is the Nature of "Atma" to unfold the Knowledge. And by this way we can protect the "Love Aspect" in all these three paths. If we try to gain the Knowledge of Atma without the "Transcendental Meditation", we may develop the "Ahamkar" of the knowledge. So, to gain the

Knowledge with NO any "Ahamkar" we must practice the "Transcendental Meditation and Siddhi" in our daily life.

BLACK, Fair, Short, Tall, Ugly and Beautiful are the attributes to body, and it has no effect on the soul. Bodies are different but all have got the same soul. Likewise, it is applicable to these three paths of Realization. Externally, they have different appearances, but the ultimate goal is the same for them. Once they reach the goal, the different paths are forgotten. Whatever path one follows becomes important for him. Only those who fail to reach the goal fight for proving the greatness of particular path. All the followers of these three paths, after reaching the goal become "Saints" and then "Merge" with each other.

THIS is absolutely True because all these three ways are in fact the "ONE WAY" only, externally they have different appearance but they are just the "Three Stages" of one BIG and LONG path. To understand this, we have to understand the development of path.

AT the very first stage there was some Ancient Memories in our "Atma", the Transcendental Consciousness, then some "power emerges" itself within the "Atma" and creates some reverberations in it, and it transforms into the Faint Thoughts, then Faint Thoughts develops and became coarser and coarser, and come on the surface level of mind and transforms into the Conscious Mind, and then again develops and transforms into the Action or Karma. So, there are three stages in it as, the first is "Transcendental Consciousness", then the second is "Conscious Mind" or "Thought level" and then third is the "Action level".

SO, by the same way we have to go back from "Action" and then "Thoughts" and ultimately "Transcendental" level. When we go from "Karma to Thought" this is called "Karma Marg", the field of "Action", when we go "Coarser Thoughts to Finer Thoughts" this is called "Bhakti marg" the field of "Thoughts", and "Finer Thoughts to Transcendental" is called the "Yoga Marg" the field of Transcendental Consciousness.

FOR example: USA to Mumbai is "Karma Marg", or "Air Way", from Mumbai to Shegaon "Bhakti Marg", or "Rail Way", and then from

Shegaon station to the Samadhi Mandir is the "Yoga Marg", or the "Foot Way".

WE can experience all these three ways at the same time in life as, when we experience the "Transcendental Bliss Consciousness" through practice of Transcendental Meditation in the morning and evening is the "Yoga Marg", because we "Unite" with HIM for some time, and when we "Think" on anything during the whole day is the "Bhakti Marg", because all the thoughts are HIS thoughts, and when we do the "Action" during the whole day is the "Karma Marg" because all the "Actions" are HIS Actions, because everything is HE, our beloved Mauli "Shree".

EVEN for each and every action we follow the Yoga, Bhakti and Karma, as at first I REMEMBER HIM (Yoga) and Established in Peace, and then THINK HIM (Bhakti), thinking on Action to perform to get the Natures Support and perfection and success in action, and then PERFORM HIM or perform the "Action" (Karma) and get success and Happiness and Bliss. Because HE is the "Peace" and He is the "Thought" and HE is the "Action" also.

SO, this is how there are Three Paths to reach to the God and we must follow all these three at the same time.

AFTER listening all this Total Knowledge from our "Shree", Shree Balabhau's state of mind becomes just "Thoughtless" and "Speechless", and the Tears rolled out of the eyes of Balabhau out of Extreme Love and Bliss.

IF there is something, which cannot be "understood" clearly, we will continue our discussion without any hesitation, and the doubts will be cleared.

ॐ सर्वे भवन्तु सुखिनः। सर्वे सन्तु निरामयाः।
सर्वे भद्राणि पश्यन्तु । मा कश्चित् दुःख भाग्भवेत्॥

Wishing an Enlightened life to all of you... !

"All glory to our Shree Gajanan Maharaj... !!!"

जय गजानन

❖ तीन मार्ग ❖

Rajendra Paul (Seattle, USA)

सकाळच्या शांत वातावरणातील विद्याताईचे महाराजांचे अविस्मरणीय, साक्षात् दर्शनमय पारायणानंतर श्री गजानन विजय ग्रंथामध्ये कर्म, भक्ती व योग असे तीन मार्ग कथित आहेत. ते आज उदाहरणासहित स्पष्ट झाले. गीतेतील १७ अध्यायांमध्ये विश्वरूपदर्शनासहित जे अध्यात्मज्ञान संस्कृतमध्ये ५०००+वर्षांपूर्वी श्रीकृष्णांनी अर्जुनास कुरुक्षेत्री सांगितले त्याचे मराठीमध्ये सार महाराजांनी बाळाभाऊस १९व्या अध्यायात ६९-१३०(६१) ओव्यांमध्ये उदाहरणासहित सहजपणे सांगितले आहे. महाराजांनी सांगितलेला तिसरा योगमार्ग पण श्रीकृष्णांनी ध्यानयोग ह्या ६व्या अध्यायात विस्तृतपणे सांगितला आहे. त्या अध्यायात शेवटी अर्जुन म्हणतो...

यः अयम् योगः त्वम् प्रोक्तः साम्येन मधुसूदन॥१६.३३॥

Jai Gajanan!

श्री हनुमान जंयती

Madhuri Brahme-Deshpande (Nagpur)

बुद्धीमंता मधे जो अग्रज वरीष्ठ,
नमन तुला रामदुता हनुमंता....
टाळी तोच असो कोणतेही अरीष्ट
नमन तुला रामदुता हनुमंता....
दुत तो अतीहुशार शहाणा शिष्ट
नमन तुला रामदुता हनुमंता...
दुर होई तुझ्या नामजपाने कष्ट
नमन तुला रामदुता हनुमंता ...
बुद्धीमान शक्तिशाली वीर भक्त
नमन तुला रामदुता हनुमंता.
रामसीतेसाठी सेवापरायण सक्त
नमन तुला रामदुता हनुमंता
तुजसारखा न कोणी पुरुष सशक्त
नमन तुला रामदुता हनुमंता
रामसीता व तुजवरी मधु आसक्त
नमन तुला रामदुता हनुमंता
जानियांमधे असे तोची अग्रगण्य
नमन तुला रामदुता हनुमंता...
तुजविणा रामास न दिसे रे अन्य
नमन तुला रामदुता हनुमंता
श्रीरामदुता तुज सारे येई शरण्य
नमन तुला रामदुता हनुमंता...
माधुरी करीतसे नमन अनन्य
नमन तुला रामदुता हनुमंता.....
नमन तुला हनुमंता

८-४-२०२० बुधवार

Jai Gajanan!

Concluding Words

DEAR devotee brothers and sisters,

IT is our greatest pleasure to bring to you this special issue of our e-magazine, "Gajanan-Gunjan" commemorating the advent of Lord Shri Ram. We are extremely delighted to present a wide variety of intellectual contributions. We wish to extend a big thanks to all the contributors.

PLEASE continue sending in your all - small or big – contributions, as and when you can, so that we can plan future issues in advance. Send **in your writings as well as suggestions for improvement if any, by e-mail to gajanangunjan@gmail.com** The idea is to improve, expand and enrich.

YOUR contributions may encompass one or more, but not limited to, of following topics:

- 1) Stories or articles related to Maharaj's life, Leelas and worship
- 2) Devotee's experiences
- 3) Thanksgiving for Mauli's help
- 4) Poems/ Songs/ Bhajans/ Prayers
- 5) Paintings/ Sketches/ Photos/ Rangoli pictures
- 6) Memorable Shegaon yatras
- 7) Devotees guide on Parayan, Shegaon visits, Japa, day-to-day dealings etc.
- 8) Memoirs on great devotees of Maharaj
- 9) Food offerings (recipes for Prasada)
- 10) Various seva ideas and services offered
- 11) Articles, bhajans, prayers about the Lord, Guru, Avatars, and their pastimes
- 12) Experiences with contemporary Saints, gurus or Avatars of Lord.

FINALLY, we wish to acknowledge gratefully the original sources of (internet, WhatsApp, published books, or otherwise) the various pictures and works used in this e-magazine.

**"Anant Koti, Brahmand Nayak, Maharajadhiraj, Yogeeraj,
Parambrahma, Satchitanand, Bhakta Pratipalak,
Shegaon Niwasi, Samartha SadGuru,
Shri Gajanan Maharaj Ki Jai!!!**

